

ALEXANDRU LAZĂR

Iubirea ca experiență totală

Cunoscut mediului cultural mai ales prin contribuțiile sale consistente în domeniul filosofiei religiei, eticii comunicării și consilierii filosofice, Sandu Frunză este o prezență academică solidă și prolifică. Profesor universitar, director al publicației *Journal for the Study of Religion and Theology* și autor al unor lucrări de referință precum: *O antropologie mistică* (Omniscop, 1996, Eikon, 2016), *Iubirea și Transcendența* (Dacia, 1999), *Experiența religioasă în gândirea lui Dumitru Stăniloae. O etică relațională* (Dacia, 2001, Eikon, 2016), *Fundamentalismul religios și noul conflict al ideologiilor* (Limes, 2003, Școala Ardeleană, 2015), *Filosofie și iudaism* (Limes, 2006), *Dumnezeu și Holocaustul la Elie Wiesel. O etică a responsabilității* (Contemporanul, 2010), *Publicitatea și administrația publică sub presiunea eticii* (Lumen, 2015), *Între moartea politicii și moartea lui Dumnezeu. Eseuri despre literatură, religie și politică* (Eikon,

2017), *Ești o ființă autentică* (Eikon, 2018), *Comunicare și consiliere filosofică* (Eikon, 2019), *Filosofie și comunicare cotidiană* (Lumen, 2020), *Publicitatea construiește realitatea. Eseu despre ființa umană, religie și publicitate în societatea de consum* (Eikon, 2023), *Căutarea autenticității în era digitală. Eseuri despre poezie, filosofie și spiritualitate* (Eikon, 2023), dânsul și-a surprins în ultima vreme cititorii prin publicarea unor volume de literatură aparte ca mesaj și conținut (de exemplu: *Iubirea ca un vis infinit dăruit unei clipe* (Eikon, 2023); *Dulcea mea toamnă* (Neuma, 2024) și *Nostalgii* (Neuma, 2024). Astfel Sandu Frunză și-a construit o identitate intelectuală bine conturată în spațiul românesc.

În ultimii ani însă, autorul și-a surprins cititorii printr-o deschidere tot mai vizibilă spre literatură. Volume precum *Iubirea ca un vis infinit dăruit unei clipe*, *Dulcea mea toamnă* sau *Nostalgii* anunțau deja o nouă etapă creativă, în care reflecția filosofică se topește în lirism. În această direcție se înscrie și cel mai recent volum, *Iubirea la Cluj* (Eikon, București, 2025), o carte care invită la reverie și la redescoperirea iubirii ca forță modelatoare a existenței.

la revine și la redescoperirea rădăcinii cu toată încredințarea a existenței.

Orașul devine în acest volum mai mult decât un simplu decor: este un spațiu inițiativ, un loc al formării și al metamorfozei interioare. Cetatea de pe Someș apare ca leagăn al trăirilor autentice, al căutărilor febrile și al arderilor lăuntrice. În poemul „Orașul”, Clujul este mitizat și interiorizat, devenind „visul albastru al copilăriei”, „paradis pământesc”, loc al muncii și al iubirii, dar și al unei căutări aproape ascetice a împlinirii.

Spre deosebire de imaginarul romantic, în care predomină nocturnul și ruralul, Frunză privilegiază citadinul și diurnul. Orașul este luminat din interior, nu învăluit în mister, iar experiența iubirii se desfășoară în plină zi, sub semnul unei lucidități care nu anulează emoția, ci o intensifică.

Departate de a exclude meleagurile natale, poetul le așază într-un raport de complementaritate cu spațiul urban. Rodna, cu peisajele ei de basm și cu memoria originară pe care o poartă, nu este abandonată, ci integrată într-o geografie afectivă mai amplă. În poeme precum „Fata cu cățelul vesel”, dragostea capătă inflexiuni nostalgice, iar ruralul devine un rezervor de puritate și candoare.

Această pendulare între oraș și sat, între citadin și mioritic, între intelectualul urban și „omul de la țară”, creează o tensiune fertilă, transformată într-o veritabilă broderie lirică. Spațiile nu se anulează, ci se potențează reciproc.

Poet cu vocație mistică, Sandu Frunză nu abandonează nici în acest volum fundalul său spiritual. Iubirea nu este doar sentiment, ci experiență de ardere, de transformare, de iluminare. Imaginarul focului, al arderii „de tot”, al îngerului însoțitor trimite la un orizont simbolic ce depășește planul strict biografic. În același timp, limbajul rămâne accesibil, iar metafora este utilizată cu măsură, fără exces ornamental. Volumul oferă cititorului un parcurs meditativ, dar și emoțional, un „festin poetic” în care polisemantismul dragostei este explorat cu finețe.

Iubirea la Cluj confirmă maturitatea literară a lui Sandu Frunză și capacitatea sa de a transforma reflecția filosofică în substanță poetică. Cartea îndeamnă la lectură lentă, la visare cu ochii deschiși și la redescoperirea iubirii ca experiență totală: intelectuală, afectivă și spirituală. Prin această „radiografie” lirică a spațiului clujean și a geografiei interioare, autorul oferă un volum care poate funcționa ca balsam pentru suflet, dar și ca invitație la meditație asupra propriei noastre deveniri prin iubire.

Alexandru Lazăr, *Iubirea ca experiență totală*, *Lumină Lină / Gracious Light*, numărul 2/2026, pp. 102-104, Revista este editată la New York de Theodor Damian.